

Op den
TOEBACKSCHEN
QUIND-NAR,

Wiens

Satyrice QUINTESSENTIEN
van 't NEGOTIANUM,

In roock en damp vervloogen,
Hem druypt in d'eygen oogen.

Gedruckt, en geperst door reedens klaerheyd;
In 't huys van *Klarenborgh*, tot Utrecht;
Gesproten uyt den STAM van waerheid:
Daar yder een sijn vreugt met eer en deugd uytrecht;
Maar noyt geen helsch geschrifteen vuyle guyt echt.

[blanco pagina]

Op den
TOEBACKSCHEN
QUIND-NAR,

Benyder ist u leed? dat eereycke Lieden,
Met eerlycke vreught, zigh in mijn huys verblyden:
Veel beter ist, Jan-gat, na 't oude spreek-woord luyd
Benyd, als wel beklaagt, dies snoert uw' tongs-geluyd,
Men acht uw' vuyl geklap, uw' sinneloose dichten,
Niet meerder als een scheut van misgeschooten schichten.
Den Hemel zy gedanckt, u wenshende vergunt,
Datje haast door MEESTER *Hans* vverd op uw' rugh gemunt,
Of zoo dat mist, myn vriend, vvy gunnen en vvy vvenschen;
Als ghy vvel hebt verdient (naer 't seggen aller menschen)
Datj'om u achterklap (niet meerder als een scheet)
Dien dreck uws vvoorden vraet, zoo hadje daaghs den Eet,
Naar ons den SCHUUR-HEER zelfs dat nuttigh heeft
beschreven
(Doen buckens, voor toeback, vviert uyt zyn schuur gegeven,

Aan die, door achterklap beoedelden haar mond,
Met vvoorden van een scheet, geacht, als volgt,
voor str...

*Benijder, gy my doet geen leed:
Een achterklap, is maar een scheet,
Den vuylsten loost gy door uw' beck;
Dies geck, uw' woorden zijn maar dreck. &c.*

Verjaersche Toe – gift.

Tot den benijders, eer-dieven en vuyl-monders.

BEnijders snuyft, bid ick, dees' Snof-toeback, wel op;
Gy sult uw woorden stanck haast missen uyt uw' krop,
Dien achterklap meen ik, dien scheet, ten neus uyt drieven.
En blijven buiten blaam, en naam van Eere-dieven,
Die d'eens gestolen eer, eens eerelijcke man,
Met all' sijn goed en bloed noyt weer vergoeden kan.
Dus Eer-dief, wie gy zijt, dees meesterlijcke leer,
Soo t'uw' * zaligheid onthouwd, * als t'uw' eer.
Hy weet niet wat hy mist, die eer, en ziel verliesen,
En 't wereldsche genot, voor 't hemelsche verkiesen.

** Qui virtutis vult esse amator,*

** Ne sit honores detractor.*

Dat is:

Wien oit d'oprechte deughd beminnen;
Die moet geen achterklap versinnen.

APOLOGIA

Aen

Jo^r. MEESTER Hans,

Alias

SCHUUR-HEER,

Op zijn

Toebackschen Quind-Nar.

Door

Jean Pleyn de Courage.

A^o. 1676

Gedruckt tot Oog-in-al.

Voor *Alle kanten-mal*.

Wiert hy in plaets van grijsen

Toch daeg'lijx soo veel wijser,

'k Had moed : maer nu, helaes !

Wort hy van mal heel dwaes.

Aen den
SCHUUR – HEER,

Op sijn
Toebackschen Quind-nar.

O lepidum caput! si cerebrum haberes.

OCh *Schuur-heer*, of om wel te seggen, *Meester* hans,

Wat *Esel* voerd u doch met krucken aen den dans?
Daer ick voor een *Ian Gat* soo deerlijk word gescholden:
Geen *Maertse Kat* mijn oyt so vaets in d'oren lolden.

Het jammert mijn op 't hoogst, dat ick u *Edelheyt*
Den een of d'andere stront wat heb te na geleyt,
Waer van gy (so het schijnt) de geur niet kunt verdragen;
Dus wenst gy mijn, om mijn op 't vinnigste te plagen,
Den dagelijxsen eet van eens gekauwde kost.

Ach, waer ick hier mee slegs van meerder wraek verlost!
Moet ook mijn rug gemunt? ey wilt mijn toch verschonen;
't Sou op u *Kattenrug* wel drie-mael beter tonen,

Als op de mijn. maer sacht; hy noemt mijn weer sijn
Vriend.

Wel *Breurtje*, waer heb ick die suyck're naem verdient?
Maets dan: en isser hier of daer te veel geschetten,
Dewijl wy *Vrienden* zijn, wy sullen 't samen eten.
En daer gy uyt u Schuer, soo rijcklijck buckens geeft,
Waer van de *Quint-nar* selfs heel' Magesijnen heeft,
Is men op 't minst verplicht een startje te bewaren,
Waer by u *oudste Croos* noch wel sou kunnen varen.
Dus sal de *Quint essent* uyt mijn Toebax-rol zijn
Voor *haer*, en d'achterklap voor *u*, en 't voorst voor *mijn*.
Want die met stront aest, vangt toch niet als Verckens.

Na buckens al weer stront?
Neen, 'k sal 't u niet benyen;
Gy weet hoe veel u mondt
En maeg daer af kan lyen.
Gy segt, 't doet u geen leet.
Ick vvil het vvel geloven;
Noyt nuttigt gy een scheidt,
Of lost hem weer van boven,
En vveet den minsten *drol*
So aerdig af te meten,
Puur of gy met *Apol*
Had in den Raed geseten.

Aen den
SELFDEN

Over sijn

Verjaersche Toe-gift.

— *Ridendo dicere verum*
Quis vetat?

WAt reutelt gy al weer van snofjes, van Toeback,
Van stanck, van achterklap, van scheten? krijg je kack?
Wilt ghy noch meerder stront ten naers en neus uyt *drieven*?
Ey al u leven langh een *Keyschen drieter blieven*?
Ey hout toch eensjes op, niet dat men 't u misgunt:
Maer waer toe meerder, als gy selyer swelgen kunt.
Wie schepten immermeer in uwen dreck behagen?
En over mijn gewey en hoorden ick noyt klagen,
Als van mijn *Vriend*. Het schijnt de *Vrienden* zijn wat vry
In 't openbaren van *elck anders sotterny*.
Maer dat mijn sotterny een anders eer sou krencken,
Is u te veel geseyt, ja selfs te veel te dencken.
Ik heb u naem gebruyckt, 't is waer, het is geschiet:
Maer doen en had ghy noch de naem van *Schuur-Heer* niet:

Maer nu 'k dit weet, ick sweer by 't dickste van mijn billen,
 Dat ick na desen noyt meer aen u naem sal tillen;
 Schoon ick in 't minst geen quaed heb van u *Schuur* geseyt,
 Noch oyt u smoockery in 't *Coffy huys* benijt:
 Maer 'k stel u naest een *Iood*, dat kunt gy niet verdragen:
 Misschien sy u te dwars op uwe *Kruys-leer* lagen:
 Gy lichten haer de voet, en vont de *Kruys-leer* wel,
 Maer stapt nu vande leer, den Hemel mis na d'Hel:
 En hegt, al wat naer *Spits-gekopt* is, slegs aen galgen;
 Wijl u den *Calvinist* tot braekens toe doet walgen.
 Ey, seg dan Broedertje, wat dat u toch bewoog,
 Dat gy mijn splinters saegt met balcken in u oog,
 En tragt mijn daer quansuys door deernis af't ontlasten?
 Daer d'uwe groter sijn, als *Nimmerdorsche masten*.
 Heb ick in mijn *Toeback* oyt imant quaed gewenst?
 Heb ick mijn tijt daer in onnuttelijck verslenst?
 Heb ick de mensen niet gewaerschout, haer te wachten
 Voor een *gevynsden hoop*, die 't vuyl van haer gedachten
 Met woorden cieren, vol van 't liefelijckste soet,
 En braecken achter rug niet uyt als gal en roet?
 Heb ick haer niet geleert, hoe *veelderleye* sonden
 In *veelderhande* soort van mensen sich bevonden?
 Heb ick het *Medicijn* daer oock niet by gedaen,
 Waer vander veel de kracht noch nergens-na verstaen?
 Het is mijn leet genoeg, dat ick mijn schone kruyen,

Ja 't beste mennigmael hoor voor het quaetste duyen.
't Mach lopen so het wil. men keert het so men 't keert,
Daer nimant wort genoemt, wort nimant geblameert.
'k Had wel voor *Merten* 'twoort van *Rockje* mogen setten:
Maer wie kan juyst so nauw op alle dingen letten?
Oock ist mijn *Maecksel* niet, al ist mijn Poëzy.
Ick geef de gedigjes niet hoger als *Copy*.
Leefden *Tiresias*, licht had hy 't kunnen dromen:
Maer ick bery geen paerd uyt eyge stal gekomen;
Den een leent mijn een toom, de twede weer een sael,
De darde stevels, en so krijg ick 't altemael;
Daer bruyd de *Quint-nar* heen; en die mijn 't meeste gaven,
Die seggen nu, ick laet mijn paerd te vinnig draven:
Och haddense geen seer, ten had haer niet geraekt:
Nu sien de *Krayers* eerst, wat *blik-aers* dat het maekt.
't Is u *schoon backhuys* niet, dat mijn soo veel doet rabb'len;
Neen *Schuur-heer*, aen het voorst hebt gy genoch te
knabb'len.
Ga heen, verschuyt u slegs, eer ick aen 't toutje til
Van u *Foxswansery*, daer gy den *Crocodil*
Nabotst door 't lock-aes van bedrog, en onder 't kryten
Durft in het *swart gewaet* van onse Leraers bijten.
O al te stout bestaen! *mostert* en *brandewijn*
Moet'er weer tot de *koeck* van sulck een *Key heer* sijn.
Kond gy het by u *Key*, seg *Nar*, niet late blijven?

Wist gy niet, dat u pen te bot was om te schrijven?
Dacht gy niet, dat u al te *top-swaer harssen-vat*
Meer keyen als wel breyn of harssens by hem had?
'k Weet niet, waer mee den *Uyl* sich selven al mach moeyen.
Hebt gy niet werx genoch u uylen uyt te broeyen?
Most gy so vaetsen *Quint* noch op u fiddel slaen,
En daer me door de Stad voor *malle Floris* gaen?
'k Sie u noch rasende met *Roeland* lope dolen,
En laten *kat en hont* de sorg van 't huys bevolen.
De *Maets van 't laegste school* die lachen met u *Rijm*,
Dat 't *Gecke Iur'jen* sag, hy vielder af in swijm.
Het eerste vaers, dat rijmt met lieden en verblyen:
Ick sweer, kom school, gy sult op 't Esel-banckje ryen.
Is dat het eerste vaers, wat is dan wel het lest?
So puyck als't eersten is, so puyck is al de rest.
't Is dubbel over waert voor *Coningen* te lesen,
Om haer van kouwe pis of pleuris te genesen.
De *Denen* seyden wel te recht, der Nar is sot:
Doen beelden *Sulleman* hem in, hy was *Marot*:
Stont hem daer't gat niet na? loop *Lubbert* laet u hangen,
So sijt gy noch bequaem om ravens me te vangen.
't Is immers even veel, hoe men u wapens munt,
Als gy maer slegs u naem onsterf'lijck maken kunt.
Hoe na verwacht gy noch een Tempel van Ephesen?
De Key zy u genoch op iders tong te wesen.
En gy betight mijn noch, dat ick u eer beklad.
Seg, *Fijn-man*, wanneer hebt gy schaemt' of eer gehad?
't Is quaet te hoven, daer geen brood en is te vinden,
'k Liet door een hand vol eers mijn aen een stroywis binden,

En hef een *vroome Ziel* so hoog ick reycken kan:
d'*Onsuyl're* raeckt alleen met *Narren* inden ban,
Quaed-wensers oock, Waer van ik niet en krijgh te vreten,
In *Schuur-heers* hele dicht als achterklap en scheten:
Maer 't *spreekwoort* seyde, de wens is van een brave sin;
Want daer hy komt van daen, daer wil hy weder in,
Gaep dan, of anders raekt den baert u licht vol semelen,
Die nu van platters krielt, als ouwe kaes van memelen,
Neemt dan de spiegel, en siet eens wat datje sijt.
Een *Vullis-vat*, daer niet dan stront en dreck op leyt,
O *hooffe sonder breyn*, wilt gy noch meer geschuurt sijn?
So most gy weer een huys of ses buyten u buurt sijn;
Daer schuert men u met hout, en ick slegs met een vaers,
So waerdich als het uw voor een bestruyfde naers.
Gy meugt u Ambacht wel met *Gecke Tijds* beweenen.
Ick sal twe regeltjes van mijn *essentie* lenen.
'k Schijn, dat ick niet en ben, 'k ben, dat ick niet en schijn;
Een ider oordeel dan, wat hy wil, van mijn.

Medium tenuëre beati.

De Woningh

Van

JEAN PLEYN DE COURAGE.

ontsloten.

Sic erat in fatis, &c.

OM allenig te handelen van't achterste, sal ick in korte woorden voor af laten gaen, dat twijfelachtige dingen veel nieuschierige menschen maeken; waerom ick mijn over het voorste gedeelte oock niet sal uyten, om mijn selven het vermaeck, dat ick daer in vin, niet t'ontrecken.

nam

Conscius ipse sui de se putat omnia dici.

Weet dan in't kort, (quia ex ungue Leonem, en om dat het maer uyt pure quaedaerdigheyt by sommigen contrarie wort uytgeleyt, voornamentlijck by die genen, die haer menen geledeert te zijn,)

Dat het huys yan Jean Pleyn de Courage is Nederlant, en dat sijn naem met de daet over een komt, heeft menigmael gebleecken.

Dat Amsterdam een van de befaemste Koop-steden is geworden, en oock verhoopt te blijven, welc-

kers Invvoonders of Voor-vaders veel eer niet zijn geweest dan slechte Vissertjes; so dat Mama niet vreemt en seyt, dat haer Wapens so aerdigh doorswiert en gequartiert zijn.

Dat de Courage en geexerceerde Militie voor een wijlle tijds in ons Land niet en is te vinden geweest, maer nu by 't herstellen van sijn Hoogheyt, den Heere Prince van Orange, wederom floreert en alles te recht brengt.

Dat Munsterland grenst aen Nederland, gelijk een uyt-hang-bord aen een huys.

Dat de seven figuren op het fenster zijn de eygenschappen van de seven Provincien.

Dat de Luyfel onse Zee-havens en schuyt-plaetsen notificeert, waer in men tegenvoordigh geen kleyn lengte van Engelsche Schepen siet.

Dat de Gevel Holland is, en Jan Hagel de Gemeente, dewelcke Nassous luyster met hart, ziel en lijf heeft gemaintineert, en vorder tracht te maintenir en te verheffen; *waer van sommigen onder de Regenten nu wel graeg de eer soudon hebben: maer gelijk het in den beginne daer en elders gebleecken heeft, soo tonense oock noch met het beloven van haer ses hondert guldens, diese lichtelijck niet te veel bebben, hoe hoog sy sijn Hoogheys Creatures (gelijck sy se noemen) estiméren.*

En het bovenste van 't Huys zijn die bove Provin-

tien, die van den Vyand zijn overheert geweest, daer Polyphemus sich onthout, zijnde groot, vvoest, en lomp, hebbende pas half so veel oogs als d'anderen: dit waerde pand, oog, of cieraed, is hem nu door der Fransen Coninx vonden en gesellen deerlijk geschonden, in 't afsengen of verbranden der aensienelijkste huysen, in 't omver-hacken van de vermaeckelijkste boom-gewassen, en in 't verckenachtigh omvroeten van dorpen, landen en Steden; doen huyl demen snot en quijl, en nu soeckt men onder 't karmen en klagen noch al te doen dat mogelijk is; maer de pijp is te groot om uyt te drincken, en 't reckje niet licht te boven te komen, sonder dat het tijt sal kosten.

Sapienti pauca.

Dit is also in 't korte aengaende de sin ofte verklaring mijner woorden.

Eer wy vorder gaen, willen wy de Lesers gebeden, en wel hartelijck vermaent hebben hare actien te institueren, indien sy sich noch enighsints in haer particulier mochte vinden gegraveert ofte geinjurieert. & sic

Medium tenuëre beati.

[blanco pagina]